

informatör jugoslovenskog zavoda za standardizaciju

SAVETOVANJE „STANDARDIZACIJA 76“

Važniji zaključci sa drugog sastanka Organizacionog odbora

Organizacioni odbor za pripremu savetovanja „STANDARDIZACIJA 76“ održao je drugi sastanak u Zagrebu 29. juna. Osnovna pitanja koja je Odbor razmatrao odnosila su se na analizu programa, na osnovu izveštaja Programskog odbora. Zaključeno je da je prijavljen veći broj aktuelnih i važnih referata koji će doprineti ostvarivanju cilja Savetovanja, kao na primer: Regionalne standardizacije sa gledišta jugoslovenske privrede (F. Špiler), Neki problemi pri uvođenju međunarodnog sistema jedinica SI u jugoslovenske standarde iz oblasti fizičkih i tehničkih nauka (M. Ranojević, S. Veriga, Đ. Bekuzarov), Neka pitanja iz domena odnosa nacionalne i međunarodne standardizacije u odnosu na jugoslovenske železnice (M. Rašović), Međunarodna trgovina sa aspekta standardizacije (M. Milinković), Terminologija JUS i međunarodna terminologija (R. Volf), Međunarodni sistemi atestiranja na području elektrotehnike (F. Mlakar), Problemi uvođenja jedinstvenog međunarodnog sistema označavanja mera odeće zavisno od telesnih mera stanovništva (S. Savić), Analiza transfera stranih tehničkih propisa u jugoslovensku kotlogradnju (I. Librić), Uloga međunarodnih organizacija za standardizaciju u propisivanju i proveravanju kvaliteta poljo-

privrednih i prehrambenih proizvoda (Ž. Živković), Sustavnost naziva fizikalnih veličina (N. Kalaj, T. Cvitaš), Standardi za patentnu dokumentaciju i informacije (M. Dulović, O. Simić, N. Vračar), Saradnja Jugoslavije u IEC i CEE – značajan element u razvoju elektrotehnike (B. Cerovac), Diskusija o primjeni standardnih spektrofotometrijskih metoda određivanja hlapivih fenola i mineralnih ulja u morskoj vodi i Diskusija o važnosti interkalibracije metoda određivanja kloriranih insekticida i polikloriranih bifenila u morskoj vodi i organizmima (N. Picar), Međunarodni informacioni sistem o standardima, doprinos međunarodnoj saradnji i harmonizaciji radova standardizacije (G. Stojanović), Standardizacija i rešavanje problema koordinacije (Đ. Lisica), itd.

Pored navedenih referata očekuju se i referati M. Krajnovića, direktora Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, O. Sturena, generalnog sekretara ISO, kao i referati većeg broja jugoslovenskih stručnjaka. Pažnja se naročito pridaje referatima o aktuelnim problemima standardizacije u vezi sa Zakonom o udruženom radu i novim Zakonom o standardizaciji, čija se prijava tek očekuje, s obzirom da je ostalo više od 2 meseca do roka kada treba završiti referate (15. septembar).

SASTANAK ODBORA STACO

Ženeva, 12. – 14. maj 1976.

Ovo je treći po redu sastanak reorganizovanog odbora STACO, čiji je rad zamišljen da da konkretnije rezultate u pogledu efekata primene standarda, principa standardizacije i definicija osnovnih pojmova, metoda za uočavanje potreba za standardizacijom i određivanja prioriteta itd. Do sada je ovaj odbor pripremio 4 publikacije: prvu seriju osnovnih naziva i njihovih ordinacija koji se odnose na standardizaciju i atestiranje, smernice za identifikaciju nacionalnih standarda koji su identični sa ISO međunarodnim standardima, smernice za označavanje međunarodno standardizovanih proizvoda i usluga, smernice za kurseve u standardizaciji i dodatak S „smernicama za izradu međunarodnih standarda i tehničkih izveštaja“.

Zaključeno je da rad na definicijama treba nastaviti pripremajući definicije „treće serije“ koja bi obuhvatala različite tipove standarda. Isto tako zaključeno je da sam pojam „standarda“ koji je sadržan u obe prve serije treba bolje definisati.

Razmotren je i dokument pod nazivom: „Principi za izradu standarda“. Ovaj dokument predstavlja rezultat rada radne grupe 2 koja je uložila napor da se utvrde principi i opšta pravila za određivanje valjanog sadržaja standarda, polazeći od toga koji su osnovni ciljevi standarda. Predložena je i upotreba praktične tabele za ovu analizu. Odbor je zaključio da koncept dokumenta može biti veoma koristan i da na osnovu primedbi treba pripremiti novi dokument.

Odbor je takođe pozitivno ocenio rezultate rada radne grupe 4: „Primena standarda“, koja je pored detaljnog izveštaja podnela i 3 vrlo vredna dokumenta: „Prikupljanje podataka o primeni međunarodnih standarda – uvođenje novog upitnika*“, metode za procenjivanje primene međunarodnih

* Od 1972. godine ISO praktikuje da uz glasački list pri usvajanju ISO-standarda šalje zemljama učesnicama i standardizovan upitnik koji sadrži pitanja na osnovu kojih treba da se sazna u kojoj meri će se primenjivati ISO-standard pri izradi nacionalnih standarda.

standarda i „Studiju o primeni međunarodnih standarda od kada je uveden upitnik“. Značajno je takođe da novi upitnik koji je radna grupa predložila odgovara gotovo u potpunosti upitniku koji će uskoro da koristi i Međunarodna elektrotehnička komisija IEC. Odbor je zaključio da ovaj novi upitnik treba usvojiti sa eventualnim daljim izmenama radi usklađivanja sa IEC. Isto tako, zaključeno je da treba obavestiti Savet ISO o rezultatima „Studije o primeni

međunarodnih standarda“ na osnovu dogovora u 1973. i 1974. godini, sa predlogom da sličnu analizu Centralni sekretarijat treba da vrši svake godine.

Na kraju sastanka je dogovoreno da se prihvati poziv DIN-a da se sledeći sastanak Odbora održi u Berlinu maja meseca iduće godine u vreme održavanja generalne skupštine Međunarodne organizacije za primenu standarda IFAN.

XX KONGRES EOQC – KVALITET I DRUŠTVO

U vremenu od 15–18. juna 1976. god. u Kopenhagenu je održan XX kongres Evropske organizacije za kontrolu kvaliteta (EOQC), čije su članice skoro sve zemlje Evrope.

Osnovna moto—tema savetovanja je bila „Kvalitet i društvo“. Kongresu je prisustvovalo preko 700 učesnika (38 iz Jugoslavije) iz 32 zemlje Evrope i ostalog sveta, kako onih najrazvijenijih tako i zemalja u razvoju! Na plenarnoj sednici i tri tematske sekcije podneto je ukupno 97 referata (4 iz Jugoslavije).

U osnovi, svrha Kongresa je bila da referatima i diskusijom (po svakoj grupi referata vođena je posebna diskusija) na relaciji između proizvođačkih organizacija i ostalih činilaca društva (koji su zainteresovani za zahteve proizvodnje i servisiranja) dođe do zaključka koliko su društveni zahtevi našli primene kod proizvodnih i servisnih organizacija i šta se još može učiniti. Zaključak je bio da ovi zahtevi postaju sve stroži i sve potrebniји usled manjka prirodnih bogatstava, problema zagađivanja i konzumerizma, što ima ozbiljnije posledice na čovekovu okolinu.

Kongres je radio u tri tematske sekcije: A, B i C. Moto—teme sekcija su bile: A — Promene u društvu i novi parametri kvaliteta: sigurnost proizvoda, zagađivanje čovekove okoline i

korišćenje prirodnih bogatstava; B — Praktični aspekti u razvoju, konstrukciji i održavanju sistema kontrole kvaliteta; C — Novine u razvoju na području kontrole kvaliteta.

U okviru tematske sekcije C podneto je više referata koji obrađuju problematiku kontrole kvaliteta sa aspekta standardizacije. Ovde su posebno bila interesantna izlaganja o novim internacionalnim i nacionalnim — zakonskim i neobaveznim — standardima za statističke metode u oblasti kontrole kvaliteta.

Na kraju, treba reći da se u okviru rada svakog kongresa EOQC, pa i ovog, paralelno odvija rad u specijalnim komitetima. Jedan od specijalnih komiteta EOQC je i Komitet za standardizaciju u oblasti kontrole kvaliteta. Ove godine Komitet za standardizaciju je razmatrao problematiku definisanja odnosa na relaciji proizvođač—kupac u standardima, kao i standard iz oblasti metoda merenja karakteristika robe široke potrošnje. Učestvovanje u radu Komiteta za standardizaciju u kontroli kvaliteta u EOQC je posebno korisno sa stanovišta razmene iskustava i međusobnog informisanja.

Opšti utisak je da su ovo korisni radni skupovi i da bi učešće Jugoslovena u radu XXI kongresa EOQC koji se održava u Varni (Bugarska) trebalo da bude masovnije.

CEE – 75. ZASEDANJE U OSLU, NORVEŠKA

Međunarodna komisija za pravila za atestiranje električnih proizvoda (The International Commission on Rules for the Approval of Electrical Equipment — skraćeno CEE) je sastavljena od organizacija evropskih zemalja sa zadatkom da, naročito u pogledu bezbednosti aparata široke potrošnje, izdaje pravila i regulativna akta i organizuje odgovarajuća ispitivanja aparata u cilju provere ukoliko se takva ispitivanja preuzimaju.

CEE specifikacije se uglavnom odnose na zahteve bezbednosti i, mada formalno ne obavezuju članove organizacije, preporučuje se oštro autorizovanim telima da u svojim zemljama usvoje specifikacije CEE, koliko god je to moguće.

U cilju olakšanja trgovine i smanjenja obimnog rada koji se vrši u različitim ispitnim stanicama (laboratorijama), stvoren je Sistem za sertifikaciju CEE (CEE Certification Scheme) radi međusobnog priznavanja ispitnih sertifikata.

CEE najuže saraduje sa Međunarodnom elektrotehničkom komisijom IEC, sa kojom ima strogu podelu rada u smislu što CEE prihvata međunarodne elektrotehničke standarde koje donosi IEC, dok CEE skoro isključivo donosi pravila za

bezbednost električnih aparata i razvija sistem za sertifikaciju. Jugoslavija je član CEE—a i u okviru Jugoslovenskog elektrotehničkog komiteta — JEK—a ima formirane sve tehničke odbore, sa istim oznakama i istim nazivom kao i CEE.

Međutim, Jugoslavija nije još član CEE—sistema za sertifikaciju iz razloga što u našoj zemlji još ne postoji autorizovana organizacija za izdavanje i priznavanje sertifikata. CEE održava obično 2 zasedanja godišnje na kojima su sastanci Plenuma CEE (Plenary Assembly), Odbora za sertifikaciju (Certification Body — skraćeno CB) i jednog do dva tehnička komiteta (od ukupno 23). Na zasedanju u Oslu, ovoga puta se sastao Tehnički komitet 311 za kućanske aparate sa elektromotorom (Technical Committee for Motor—operated Appliances). U organizaciji Norveškog komiteta za CEE zasedanje je trajalo od 14. do 17. juna 1976. god.

Učestvovalo je 73 delegata iz 19 evropskih zemalja članica CEE i 1 delegat iz Kanade i 2 delegata iz SAD kao posmatrači. Naša zemlja je bila zastupljena sa 2 delegata.

Svi sastanci su dobro pripremljeni, tako da je bila velika efikasnost u radu celokupnog zasedanja.

Plenum CEE, kojim je predsedavao L. Elfström, Švedska, na dva poludnevna sastanka rasmatrao je 19 tačaka dnevnog reda i doneo mnoge značajne odluke. Između ostalog razmatran je izveštaj o radu CB, izveštaj o aktivnosti radne grupe za CEE—oznaku (marku) i izveštaj o radu Komiteta za ispitne stanice. Usvojeno je 9 dokumenata za izmene u raznim publikacijama CEE, 5 dokumenata za dopune i drugo izdanje publikacije 25. Prihvaćeno je nekoliko novih standarda IEC da služe i kao standardi CEE i usvojeni su izveštaji predstavnika CEE sa zasedanja 23 tehnička komiteta i potkomiteta IEC. Analiziran je takođe izveštaj o radu TC 311, koji je zasedao u Oslu. Usvojen je program sledećeg zasedanja CEE koje se održava od 5. do 13. oktobra o. g. u Tbilisiju, SSSR. Sadašnji predsednik CEE je zamolio Plenum da prihvati njegovu konačnu odluku da se po isteku ovog mandatnog perioda ne može prihvatiti i sledećeg, pa je na predlog delegata iz Zapadne Nemačke usvojena kandidatura B. I. Folckera, Švedska, sadašnjeg predsednika TC 41/42 CEE za svetiljke i njihov pribor i predsednika TSC 12 B IEC za bezbednost elektronske opreme. I naša delegacija je podržala ovaj predlog, s obzirom na pozitivna iskustva koja smo do sada imali u okviru naše saradnje sa B. I. Folckerom u TSC 12 B IEC—a.

Odbor za sertifikaciju CB je pod predsedništvom A. Warnera, Zapadna Nemačka, održao jedno poludnevno zasedanje, na kojem su razmatrana mnoga organizaciona pitanja vezana za unapređenje Sistema za sertifikaciju. Interesantan je bio prikaz dosadašnjeg rada CB, prema kojem je do 1. maja 1976. god. izdato ukupno 2305 CB—sertifikata, što pokazuje povećanje od 13,5% u odnosu na 2075 od 1. septembra 1975. god. Najviše je izdato sertifikata za sledeće proizvode:

726 CB	sertifikata za preklopnike za aparate (Publ. 24)
346 CB	” ” elektrotermičke aparate (Publ. 11)
260 CB	” ” utikačke naprave (Publ. 7)
186 CB	” ” PVC—kablove i gajtane (Publ. 13)
167 CB	” ” kućanske aparate sa elektromotorom (Publ. 10).

Tehnički komitet 311 CEE za kućanske aparate sa elektromotorom je pod predsedništvom L. R. Iversena, Norveška, na 4 poludnevna zasedanja razmatrao 15 tačaka dnevnog reda i doneo mnoge odluke za projektore za zvučni film, ventilatore, frižidere i aparate za duboko zamrzavanje, mašine za mlevenje otpadaka, kondenzatore za asinhronne motore, spojnice za napajanje vodom mašina za pranje rublja i mašina za pranje posuđa, za centrifuge za sušenje, za mašine za sečenje trave, za podrezivanje ivica i sl., kao i odluke o prihvatanju nekoliko novih IEC—standarda i harmonizaciji između pojedinih CEE—publikacija i CEE i IEC—publikacija.

Zasedanja Tehničkog komiteta 311, Plenuma i CB održavala su se u prostorijama hotela K. N. A. — Hotellet A/S, Parkveien 68, Oslo 2.

Norveški komitet za CEE, kao domaćin i organizator ovog zasedanja, pripremio je ovom prilikom uspele tehničku posetu ispitnoj stanici NEMKO koja je ovlašćena da u Norveškoj ispituje i izdaje ateste za električne aparate i pribor iz oblasti delatnosti CEE. Osim toga održana je proslava 50. godišnjice postojanja CEE, kojom prilikom je pored ostalih svoja sećanja o razvoju i radu CEE—a izneo i njen prvi predsednik prof. J. C. van Staveren, Holandija, koji je na položaju predsednika bio u periodu od 1927. do 1961. godine.

ANOTACIJE PREDLOGA JUGOSLOVENSКИH STANDARDA

Većina predloga standarda koje objavljujemo u ovom broju JUS informacija pripremile su stručne komisije Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju u čiji sastav su, pored stručnjaka Zavoda, ušli predstavnici proizvođača, potrošača i zainteresovanih ustanova. Predloge standarda iz tehničke opreme javnih puteva (JUS U.S4.104, JUS U.S4.108 i JUS U.S4.110) uradila je stručna komisija JZS na osnovu nacrtu predloga koje su dostavili ŽELEZARA Jesenice i UNION—INVEST Sarajevo, kao i na osnovu materijala iz nacrtu pravilnika o tehničkoj opremi javnih puteva.

Predlog standarda iz oblasti kontrole kvaliteta — JUS A.K1.002 Organizacija i metode rada u OOUR—u JZS—urađen je na bazi standarda ISO/DIS 3951.

Pored predloga standarda objavljujemo predlog revizije standarda iz oblasti kontrole kvaliteta JUS N.N0.029 koji je uradila komisija za standardizaciju iz oblasti organizacije i metoda rada kontrole kvaliteta.

Svi tekstovi predloga standarda i predloga revizije standarda su umnoženi i dostavljeni zainteresovanim organizacijama i institucijama da stave svoje primedbe. Danom objavljivanja u

JUS informacijama pomenuti predlozi se stavljaju na javnu diskusiju i svi zainteresovani se obaveštavaju da je rok za dostavljanje primedbi 15. oktobar 1976. godine.

Zainteresovani koji nisu primili navedene tekstove predloga standarda ili predloga revizije standarda, mogu se obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, Beograd, Slobodana Penezića Krcuna 35/II, sa zahtevom da im se isti dostave.

predloga jugoslovenskog standarda iz oblasti organizacije i metoda rada u OOUR—u JZS

JUS A.K1.002 Postupci, tabele i dijagrami za uzorkovanje po varijablama za procenat defektnih jedinica

iz oblasti termičke obrade čelika

JUS C.A2.052 Obradivanje i kontrola efektivne dubine kaljenja naugljeničenog čelika

JUS C.A2.053 Određivanje efektivne dubine kaljenja posle površinskog kaljenja

iz oblasti ispitivanja materijala

JUS C.A4.036 Ispitivanje tvrdoće po Brinelu (HB). Izračunate vrednosti (tabele)

JUS C.A4.037 Ispitivanje tvrdoće po Vickersu (HV). Izračunate vrednosti (tabele)

iz oblasti kontrole kvaliteta

JUS N.NO.029 Planovi i postupci uzimanja uzoraka za kontrolu prema atributima

iz oblasti štampanih kola

JUS N.R7.051 Štampana kola. Mrežni sistem za štampane ploče

iz oblasti tehničke opreme javnih puteva

JUS U.S4.100 Tehnička oprema javnih puteva. Zaštitne ograde. Tehnički uslovi za izradu i isporuku

JUS U.S4.104 Tehnička oprema javnih puteva. Zaštitne ograde. Klasifikacija

JUS U.S4.108 Tehnička oprema javnih puteva. Zaštitne ograde. Oblik i mere

JUS U.S4.110 Tehnička oprema javnih puteva. Zaštitne ograde. Tehnički uslovi za postavljanje

ODRŽANI SASTANCI TEHNIČKIH ODBORA I PODODBORA JEK-a

SASTANAK TO 8 (Standardni naponi, struje i frekvencije) održan je 22. juna 1976. godine u Institutu za elektroprivredu u Zagrebu sa sledećim dnevnim redom:

1. Predlog standarda JUS N.A2.001 – Standardni naponi. Razmatran je III nacrt revizije ovog standarda i usvojen je kao konačni tekst predloga JUS standarda i biće stavljen na javnu diskusiju.
2. Razmatranje dokumenta TC 8 IEC:
 - a) 8 (C. Office) 1125 – izmena tabele I publikacije IEC br. 38 (1975): „IEC Standard voltages“ (predviđa se usvajanje nazivnog napona 230/400 V umesto 220/380 V).
 - b) 8 (C. Office) 1126 – izmena tabele V publikacije IEC br. 38 (1975): „IEC Standard voltages“.

Zaključeno je da se za ove dokumente, koji su bili poslani na usvajanje po šestomesečnom pravilu, glasa pozitivno a glasački listići su upućeni Generalnom sekretarijatu JEK-a.

1. Sastanak TO 29 JEK-a za elektroakustiku

održan 29. i 30.6.1976. godine u prostorijama Elektrotehničkog fakulteta u Beogradu. Na četiri poludnevna sastanka konačno su usvojeni termini iz nacrta JUS N.A0.600 za

opšte pojmove, nivoe, postizanje i oscilacije, JUS N.A0.601 za parametre pretvarača, mikrofone, zvučnike, slušalice, razne uređaje, JUS N.A0.602 za fiziološku i arhitektonsku akustiku, JUS N.A0.603 za podvodni zvuk. Iz nacrta standarda JUS N.A0.604 za snimanje i reprodukciju zvuka ostalo je još nekoliko neusaglašenih termina. Dogovoreno je da se do 15. 10. 1976. god. izvrši razmena predloga za neusaglašene termine pismenim putem preko dr P. Pravice, dipl. ing., sekretara TO 29. Istovremeno do istog datuma dostaviti pismene primedbe na definicije za sve navedene nacрте standarda. Sledeći sastanak TO 29 planira se za kraj oktobra o. g. O tačnom datumu i mestu sastanka biće obavешteni pismeno i preko JUS informacija svi članovi TO 29.

2. Sastanak TO 51 JEK-a za magnetske sastavne delove i ferite, održan 4.6.1976. u prostorijama preduzeća ISKRA, Ljubljana. Predložena je Izvršnom odboru JEK-a izmena sekretara TO 51. Na mesto dosadašnjeg A. Modića, dipl. ing. iz ISKRA-Commerce, predlaže se Tone Šipek, saradnik ISKRE-Tovarne elementov, Ljubljana, Stegne 19. Usvojeno je da se predloži JZS stavljanje van snage 22 standarda JUS zbog zastarelosti, da se izvrši revizija 6 standarda JUS i da se pristupi izradi novih standarda JUS na bazi IEC standarda, publikacije 367 – 1, 2, 3, 226, 226A, 431 i dokumenta 51 (Sec.) 111.

Odlučeno je da se pozitivno glasa za IEC dokumente 51(C.O.) 182, 183, 184. Sledeći sastanak se predviđa u vremenu od 15. do 20. oktobra 1976. u prostorijama JZS u Beogradu.

3. TO-40 JEK-a za kondenzatore i otpornike održao je 15. i 16. juna o.g. sastanak u prostorijama Ei – Export – import u Beogradu.

Na sastanku je usvojen izveštaj pojedinih članova Odbora koji su učestvovali u radu na ovogodišnjem Generalnom zasedanju Međunarodne elektrotehničke komisije (IEC) u Nici.

Usaglašavanje predloga pojedinačnih standarda Ei i „Iskre“ za metalne slojne otpornike kategorije 55/155/22 (nepromenljivi nemotani otpornici malih snaga) izvršeno je na bazi dokumenata IEC. Predstavnik fabrike Ei će pripremiti usaglašeni predlog ovog standarda, a predstavnik „Iskre“ po istom principu će podneti na sledećem sastanku predlog pojedinačnog standarda za ugljenične slojne otpornike kategorije 55/155/56.

Predlozi standarda koji obrađuju pitanja metode merenja nelinearnosti otpornika i merenja strujnog šuma koji se stvara u nepromenljivim otpornicima izradiće se na bazi IEC dokumentacije. Predlozi će se podneti na sledećem sastanku Odbora.

S obzirom na tesnu povezanost ove problematike sa pitanjima pouzdanosti sastavnih delova i opreme za elektroniku, donesena je odluka da se pojedini članovi ovog odbora uključe u rad Odbora 56. Sledeći sastanak Tehničkog odbora 40 održaće se u spetembru o.g. Mesto i datum će se naknadno odrediti.

4. **TO-48 JEK—a za elektromehaničke sastavne delove za elektronske uređaje** održao je 10. i 11. juna o.g. sastanak u Fabrici „Elmos“ u Svetozarevu.

Na sastanku je usvojeno 14 novih predloga standarda iz grupe N.R4. koji se odnose na razne metode merenja i ispitivanja elektromehaničkih sastavnih delova.

Predstavnik fabrike „Elmos“ podneo je predlog novog pojedinačnog standarda koji se odnosi na okrugle višepolne konektore sa središnjim ukoščavanjem, sa navojem tipa AN.

U toku je stavljanje primedbi od strane članova Odbora. Izvršice se takođe revizija standarda JUS N.R4.059, koji obuhvata nazive i definicije iz ove oblasti.

Sledeći sastanak će se održati u Fabrici „Elrad“ u Gornjoj Radgoni, oktobra meseca 1976. g. u proširenom sastavu sa pododborima 48 A, 48 B, 48 C i 46 D.

5. **TPO-CISPR-C JEK—a za radio-frekvencijske smetnje od visokonaponskih vodova dalekovoda**, održao je 24. VI 1976. sastanak u prostorijama JUGEL—a u Beogradu.

Na sastanku je usvojen izveštaj predstavnika koji su učestvovali u radu ovogodišnjeg zasedanja Međunarodnog elektrotehničkog komiteta (IEC) u Nici.

S obzirom na široko prisustvo elektrovučnih vodova na železnici koji stvaraju mnogo smetnji, TPO-CISPR-C će se proširiti novim članovima sa železnice.

Dogovoreno je da bi predstavnik TPO-CISPR-C trebalo da prisustvuje sastanku IEC komiteta CISPR-C koji će se održati oktobra o. g. u Londonu.

U smislu formiranja kriterijuma o graničnim vrednostima smetnji prikupiće se raspoloživi podaci merenja na trasama 220 i 380 kV.

Na idućem sastanku podneće se predlog kataloga (pravilnika) profila polja smetnji nastalih usled korona efekta dalekovoda, dopunjenog našim uslovima, koji bi trebalo da služi kao priručnik prilikom projektovanja dalekovoda.

Sledeći sastanak TPO-CISPR-C održaće se u Sarajevu novembra meseca o. g.

6. **Osnivački sastanak TO 78 JEK—a za rad pod naponom**, održan je 25.06.1976. god. u prostorijama JUGEL—a, Beograd, Balkanska 13-15. Prisustvovalo je 10 predstavnika raznih zainteresovanih organizacija. Analizirani su nazivi TO, predmet rada, sastav i budući rad TO, kao i program rada prvog sastanka TC 78 IEC u Parizu. Dogovoreno je: da ovaj TO nosi naziv TO 78 JEK za rad pod naponom, da predmet rada bude „Priprema predloga JUS standarda za alat i opremu, za uslove i mere sigurnosti za rad pod naponom; projektna i konstruktivna prilagođenja električne opreme i postrojenja uslovima za bezbedno izvođenje radova pod naponom i praćenje rada, učestvovanje u radu i izjašnjavanje o predlozima međunarodnih standarda TC 78 IEC“, da se i druge organizacije koje žele da učestvuju u radu ovog odbora prijave sekretarijatu

TO 78 JEK—a na adresu „Zajednica jugoslovenske elektroprivrede, Živković Dobrivoje, dipl. ing, Beograd, Balkanska 13-15“, da se program rada utvrdi posle sastanka TC 78 IEC u Parizu. Dogovoreno je dalje da se sekretarijatu TC 78 IEC dostave naši komentari po pitanju naslova i predmeta rada. Svi zainteresovani koji žele da učestvuju u radu TC 78 IEC u Parizu 23. i 24. avgusta 1976. god. treba da dostave svoje prijave najkasnije do 9.07. 1976. god. na adresu sekretarijata TO 78, na telefon 327-811 ili teleks 11-876 (Živković).

7. **SASTANAK TO 61 JEK—a ZA BEZBEDNOST ELEKTRIČNIH NAPRAVA ZA DOMAĆINSTVO** održan je 18. i 19. juna 1976. godine u Institutu „RADE KONČAR“ u Zagrebu.

S obzirom da paralelno sa radom tehničkog komiteta TC 61 IEC—a postoje i tehnički komiteti 311 i 321 CEE—a, dogovoreno je da se zajednički sastanak svih ovih odbora održi u septembru o. g., na kome će se odlučiti o sledećem:

- da se stavi van snage 5 standarda,
- da se reviduje 9 postojećih standarda,
- da se ubrza rad na izradi nacrtu standarda za termoakumulacione peći i za ostale aparate široke potrošnje,
- da se razmotri pitanje homologacije standarda JUS N.M1.010 i JUS N.M2.010, odnosno JUS N.M1.015 i JUS N.M2.015,
- da se traži da u radu TO 61 učestvuju predstavnici „Magnohroma“ iz Kraljeva i Elektrotehničkog instituta „Nikola Tesla“ iz Beograda.

Mesto i vreme sastanka će se naknadno utvrditi.

8. **SASTANAK TO 23 JEK—a ZA INSTALACIONI PRIBOR** održan je u Sarajevu u prostorijama preduzeća „Energoinvest“—Lukavica 28. i 29. juna 1976. godine.

Razmatrana su dva predloga jugoslovenskih standarda:

JUS N.E0.357 — Spojnice za naprave za domaćinstvo i slične svrhe. Tehničke odredbe i ispitivanja

JUS N.E3.365 — Priključne stezaljke bez vijaka za spajanje provodnika bez prethodne pripreme

Predlog revizije standarda JUS N.E0.357 urađen je prema najnovijim specifikacijama CEE i povlači za sobom reviziju svih postojećih standarda za spojnice za naprave.

Formirana je radna grupa od predstavnika ISKRE—Ljubljana, ELEKTROKONTAKTA—Zagreb i ELEKTRONSKE INDUSTRIJE—Niš za izradu 2 nacrtu standarda za pljosnate priključne stezaljke.

Sastanak TO 23, odnosno komisije za usvajanje spomenutih standarda, održaće se novembra meseca u Elektronskoj industriji — Niš.

Tačan datum će se naknadno utvrditi.

1. **Sastanak tehničkog odbora TO-45 (Nuklearna instrumentacija)** održan je 29.06.1976. u Institutu „Boris Kidrič“ u Vinči. Dogovoreno je da se u 1976. godini rade nacrti JUS standarda na bazi IEC publikacija 50(391), 50(26), 325 i 395.

U perspektivnom planu do 1980. godine radiće se nacrti standarda na bazi IEC publikacija 515 i 463. Ostali prioriteti određiće se kasnije. Sledeći sastanak se planira za oktobar–novembar mesec ove godine.

2. **Sastanak tehničkog odbora TO-52 (Štampana kola)** održan je 30. 06. 1976. u Iskri–Telekomunikacije, Kranj–Labore.

Osnovana je radna grupa za osnovni materijal koja će uzeti učešća i u radu međunarodne radne grupe WG 1, TC 52/IEC. Predsednik radne grupe je Tatjana Govedarević, dipl. ing. preduzeća „Rudi Čajavec“, Banjaluka.

Dogovoreno je da se u 1976. godini izrade JUS standardi: na bazi IEC publikacije 97 – Mrežni sistem za štampana kola i na bazi IEC publikacije 194 (II izdanje 1975) –

terminološki rečnik za štampana kola, za koji je već urađen nacrt standarda na slovenačkom i hrvatskom jeziku.

U perspektivnom planu do 1980. godine radiće se JUS standardi na bazi IEC publikacija 286, 326, 326 A, 326 B i 326 C i dokumenta 52(C.O.)115. Od navedenih standarda 3 se odnose na reviziju. Prioriteti iz oblasti osnovnih materijala određiće se kasnije. Sledeći sastanak je zakazan za 15.10.1976. u JZS.

3. **Sastanak radne grupe za izradu nacrt standarda JUS N.CO.101, N.CO.102 i N.CO.103**, rađenih na bazi pravilnika o tehničkim normativima zaštite TK–postrojenja od štetnog uticaja EE–postrojenja – nacrt 1974, održan je 23.06.1976. u JUGEL–u.

Sastanku su prisustvovali predstavnici ZJPTT, JUGEL–a, PTT Beograd, JZS, ZEPS–a Beograd, Elektroprivrede–Zagreb, Elektroprenosa–Sarajevo i Elektroistoka–Beograd. Dogovoreno je da jedna uža radna grupa pripremi tekst nacrt pomenutih standarda, shodno međunarodnoj praksi, do 20.09.1976.

„JUS informacije“ izdaje Jugoslovenski zavod za standardizaciju kao separat biltena „Standardizacija“. Primerci su besplatni, izlazi dva puta mesečno. Adresa: Slobodana Penezića-Krčuna 35, Beograd.

Telefoni: grupa za rudarstvo i metalurgiju 683–947; grupa za građevinarstvo 681–346; grupa za hemiju 683–067; grupa za

mašinogradnju i saobraćaj 683–643; grupa za elektrotehniku 646–881; grupa za poljoprivredu 683–955; grupa za bezbednost i zaštitu životne sredine 681–346; grupa za uređivanje znakova kvaliteta i atestiranje 645–437.

Teleks 12089.

Poštanski fah 933.